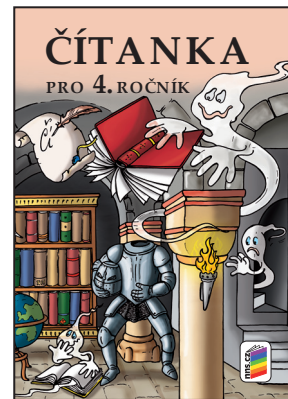

Pokyny ke hrám v Čítance 4 NOVĚ

(část z připravovaného Metodického průvodce Čítankou 4 a 5 NOVĚ)

Mgr. Marie Kozlová

Co by bylo, kdyby...? (individuální aktivita)

Zkuste domyslet a vyprávět/napsat, co by bylo, kdyby den trval jen dvě hodiny, květiny a stromy uměly mluvit, domy byly nafukovací, lidé byli neviditelní, kdybyste se stali králem, co byste dělali, kdybyste byli čarodějové, atd.

Co ti píšu na záda? (hra ve dvojicích)

Jeden žák / jedna žákyně napíše prstem druhému na záda nějaké slovo daného tématu (školní pomůcka, barva, emoce, květina, zvíře, oblíbené jídlo atd.). Druhý/druhá hádá, co psal. Potom si činnosti vymění.

Kam pojedíš, Petře? (hra zaměřená na využívání slovní zásoby)

Jeden žák / jedna žákyně se takto zeptá druhého, aniž by se dotýčný jmenoval Petr. Je to signál, že dotázaný má odpovídat místem, zemí nebo městem, které začínají na písmeno P. Odpoví tedy třeba: „Pojedu do Paříže.“ A tazatel/ka se ptá dál: „Co tam budeš dělat, Petře?“ Odpověď je opět na dané písmeno: „Prodávat plátno.“ (Bodovat můžeme počet použitých slov na dané písmeno, případně přičíst body navíc za vtipné a pohotové odpovědi.)

Kdo jsem?

Každý žák / každá žákyně si připraví popis známé osoby. Žákyně a žáci pak po jednom popis prezentují ostatním, kteří mohou po skončení dávat doplňující otázky, na které prezentující odpovídá pouze ANO nebo NE. Kdo osobu první uhodne, popisuje další. (Lze hrát i v angličtině – Who am I?)

Kterou postavu (pohádková, filmová postava, zpěvák/zpěvačka, sportovec atd.) **si myslím?** (skupinová hra)
Žákyně a žáci dávají hádanky – začíná na ___ a má ___ písmen. Kdo uhodne první, má bod.

Minuta ticha (výcvik v naslouchání, relaxační cvičení)

Žákyně a žáci sedí nebo leží se zavřenýma očima na podlaze bez jakéhokoli zvuku. Naslouchají zvukům zvenčí, kolem sebe, svého těla. Po skončení hry povídají o tom, co slyšeli.

(Když si na toto cvičení zvyknou, může být doba prodloužena.)

Na básníky (samostatná nebo párová práce)

Žákyně a žáci si představí, že jsou básníky. Vymýšlejí co nejvíce rýmů na daná slova. Rýmy pak použijí v krátkých vtipných básničkách. Případně přímo vymýšlejí básničky podle zadání. *Obměna:* učitel si připraví několik slov k probíranému tématu (historie, cestování, svátky atd.) a napíše je na tabuli. Žáci se snaží vymyslet a zapsat ke každému slovu co nejvíce rýmů. Každý rým = 1 bod.

Na představy (skupinová hra)

Vyučující řekne slovo a žáci a žákyně říkají asociace.

Na spisovatele (individuální projekt)

Žákyně a žáci si představí, že jsou spisovateli a napíšou text podle zadání (např. příběh, který obsahuje deset předem zadaných slov).

Něco se přihodilo (skupinová hra)

Žákyně a žáci sedí v kruhu na koberci. Tvoří společně štafetový příběh tak, že každý postupně přidá jednu další větu. Možné téma příběhu – Ráno jsem zaspal..., Povím vám pohádku o..., Šel jsem strašidelným lesem... apod.

Pobavení (frontální práce)

Žáci a žákyně dostanou nastříhané pruhy papíru (výška A4, šířka cca 5 cm). Každý připiše vždy pod přehnutou část jedno slovo daného slovního druhu podle diktátu vyučující/ho a pošle dalšímu.

(Diktované slovní druhy pro volbu zapisovaných slov: 1. přídavné jméno, 2. podstatné jméno v 1. pádě, 3. příslovce času, 4. sloveso v čase minulém, 5. číslovka, 6. podstatné jméno, 7. předložka, 8. podstatné jméno – upraví se podle počtu žáků a žákyň v řadě.)

První slovo píšou všichni na horní okraj svých proužků. Po napsání úzký horní okraj přehnou, aby slovo nebylo vidět, a list pošlou dál ve své řadě. Každý připiše pod přehnutou část vždy jedno slovo diktovaného slovního druhu a papír pošle dalšímu. Zapisování je ukončeno, když napíše slovo poslední žák/žákyně řady. Každý rozbálí svůj naskládaný proužek a přečte ho tak, že přizpůsobuje tvary slov větnému celku.

Pohlazení (skupinová hra)

Na dolní okraj listu formátu A4 napíše každý své jméno a předá papír sousedovi/sousedce. Ten/ta si přečte jméno, napíše na horní okraj papíru o dotyčném/m něco kladného, papír přehne tak, aby výrok nebyl vidět, a předá papír spolužákovi/spolužačce.

Když dostanou svůj papír zpět, rozbálí ho a potichu si ho přečtou. Kdo chce, může ho potom přečíst nahlas tak, že začíná číst slovem. „Jsem...“

Proměny věcí (hra individuální, skupinová, ve dvojicích)

Přemýšlejte, čím by mohla být jakákoli věc kolem nás, kdyby byla z jiného materiálu, jinak veliká apod. Zkuste takto vymyslet jiné věci, které nemusí existovat, ale jsou užitečné.

Slovní kopaná s představami (skupinová hra)

Když slyšíme nějaké slovo, mnohdy nás napadne nějaká představa. Hráč/ka vykopne slovo, další zareaguje prvním slovem, které ho/ji napadne (písmena nerozhodují) atd.

Tři věty (výcvik v pohotovém vyjadřování)

Vyučující určí jedno podstatné jméno (např. tramvaj). Vyvolaný žák / vyvolaná žákyně má se slovem tramvaj v různých tvarech utvořit 3 věty tak, aby vznikl kratší slohový celek (např.: Okolo školy jezdí mnoho tramvajů. Já jezdím tramvaj číslo 3. Tato tramvaj jede po Pražském náměstí.)

Vodopád slov (hra pro nácvik předcházení chybám při diskusi)

Žákyně a žáci utvoří skupinky po třech a posadí se tak, že dva sedí proti sobě a třetí mezi nimi.

Hráči dostanou téma, o kterém budou hovořit (např. Věci, které mě zlobí). Vyučující dá signál a obě krajní děti začnou současně na dané téma hovořit k dítěti uprostřed. To pozorně naslouchá oběma.

Po jedné minutě si děti vymění role, až se vystřídají všechny tři. O pocitech při hře si po skončení povídají.

Vzpoura v zoo (společná debata)

Zvířata zajišťují provoz sama. Kdo by mohl dělat jakou práci, kdo by byl průvodce, jak by to vypadalo u stánků se zmrzlinou a občerstvením?

Žebříček (hra jednotlivců nebo dvojic)

Žáci a žákyně zapisují slova do sloupce na proužek papíru. Vyučující stanoví počáteční písmeno, např. O, a žáci a žákyně postupně tvoří slova vždy o jedno písmeno delší – např. O, ON, ONA, OKNO, OSADA atd. Kolik příčlů bude mít žebříček? (Bodujeme počet slov.)

Žouželení (skupinová aktivita)

Jeden žák / jedna žákyně si vymyslí nějakou činnost (hrát fotbal, umývat nádobí, psát diktát atd.), kterou ostatním neprozradí. Ostatní mu/jí dávají otázky na vlastnosti této činnosti – např. Je k tomu potřeba nějaké nářadí? Dá se to dělat venku? Dá se při tom zpívat? Musí se při tom používat ruce? „Žouželící“ žák/žákyně odpovídá podle skutečnosti pouze ANO nebo NE. Kdo první uhodne, o jakou činnost jde, vymýšlí v další hře žouželení.